

SZABADSÁG

A MISKOLCZI FÜGGETLENSÉGI ÉS NEGYVENNYOLCZAS PÁRT KÖZLÖNYE.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
SZÉCHENYI-UTCZA 45. — WAGNER ÉS SZELÉNYI NYOMDA.
A LAP MEGJELEN MINDEN SZERDÁN ÉS SZOMBATON.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
RUTTKAY MENYHÉRT.

ELŐFIZETÉSI DÍJ:
Égész évre 5 frt. Félévre 2-50 frt. Negyedévre 1-25 frt.
Egyes szám ára 7 kr.

Nyilt level

Eötvös Károly és Olay Lajos urakhoz.

Nagyságos képviselő urak!

Mikor az ellenzék a Bánffy-kormány-nyal szemben felvette azt a mindenre elszánt nagy arányú küzdelmet, melynek még csak a kezdetén vagyunk, a kormány összes reménységét abba vette, hogy sikerül az ellenzéki pártokat összeveszteni s a meghasonlott pártok feladják a küzdelmet, mint tették tavaly decemberben.

Azt hiszem, minden ellenzéki ember felvetette a vita kezdetén azt a nem nehéz kérdést, hogy ezzel a küzdelemmel mit nyerhetünk, mit veszíthetünk?

Két törvényünk van, mely, ha ez évben létre nem jön, a vámszövetség biztosítja számunkra a teljes közgazdasági függetlenséget: az 1867. XII. törvényzikk és az 1878. I. törvényzikk. Mindkét törvényt esküvel szentesítette a király. Már pedig a törvénynek szentnek kell lenni, még a király előtt is, mert ha fennt nem szent, akkor alant sem tisztelik azt. Ha a jövő év január elsejére létre nem jön az osztrákkal a vámegegyezés és a vámsorompók felállításáról nem intézkednek, akkor sült bolond, a ki adót fizet és a katonaság elől el nem szökik. Bár a kormánypárti lapok és Bánffy ur nap-nap után hirdetik, hogy a király nem engedí az önálló vámterület végrehajtását, de mi ezt nem hihetjük. Mert ha a király meg nem tartaná esküjét, akkor a katona sem köteles azt megtartani. *Adót pedig egyszerűen nem fizetünk, mert nem tartozunk fizetni az abszolút hatalomnak.* Apáink sem fizettek az 1860-ik esztendőben, bár tartani kellett a nyakára küldött polyák katonákat s ha most megpróbálják a törvényszegést, ám tegyék, de legyenek elkészülve rá, hogy adót nem fizetünk, katonát nem adunk. *Január elseje után a nemzet veszi kezébe az ellenállást.*

Az ellenzék törvénytiszteletre és a törvény megtartására akar szorítani mindenkit. Állása biztos, mert a törvény gránit szikláján áll. Ellenben a kormánypárt lehetetlenné teszi magát a törvényeknek letagadásával, az ország érdekeinek elárulásával.

Hiába vádolja és gyanúsítja a kormánypártivá vedlett „Budapesti Hírlap” a kormánylapokkal és Bánffyval egyetemben a királyt azzal, hogy ő a tör-

vények végrehajtását ellenzi, mi ismétljük, ezt nem hihetjük. *Mert a királynak érzelmi politikát üzni csak addig szabad, míg a törvény nem köti.* Azontul a király számára is csak egy kötelesség marad fenn: a törvényeknek végrehajtása. Az uralkodókat környező tisztelet és szeretet rögtön engedetlenséggé és hidegséggé változik, mihelyest a királyok esküjükről megfeledkeznek.

Ha az ellenzéknek sikerül törvények tiszteletére és végrehajtására szorítani azokat, a kik a hatalom birtokáért kések az ország jogait elárulni: akkor hazánk függetlenségének örökre megvetik az alapját. Nem kevesebb dologról van most szó, mint hogy függetlenségünk hiányzó garanciáiból visszazerezzük a legfontosabbat: az anyagiak fölött való önálló rendelkezést. Ha az ellenzék nyertes lesz, akkor biztosítva van a független Magyarország alapja és szabadságunk fokozatos fejlődése; *de ha a mostani alkalmat elszalasztja, beláthatatlan időnkig meddőségre lesz megint kárthatva.* Igaza van Barabás Bélának: „*most vagy soha!*” Ha ez a nemzet most nem győz, mikor talpa alatt a királyi esküvel szentesített törvény, akkor jó éjszakát magyarom, fekdj le, mert: „fel sem ébredsz te soha, csak a más világon!”

Ha veszít az ellenzék, ha igaza lesz azoknak, a kik azt hiszik, hogy Bánffy törvény nélkül is tovább kormányoz, akkor is mit veszíthetünk? Az alkotmány üres formáit, melybe becsempészte magát a zsarnokság legaljasabb formája, a miniszteri abszolutizmus. Mit ér nekem az olyan alkotmány, melyben magyarokra bízzák a nemzet jogainak megcsonkítását? Semmit! Higyjék el uraim, nem vagyok rossz magyar, de ha Oroszország hazámra törne, a kis ujjomat sem mozdítanám mindaddig, míg Bánffy ülne a miniszterelnöki széken. Mert az orosz czár abszolutizmusa sem sokkal kegyetlenebb, de sokkal becsületesebb, mint a Bánffyé s a mi fő: *legalább őszinte.* Az Esopus számára, kit gazdája a rablótól való félelmében gyors futásra ösztökölt, nem is volt olyan nagy számár, mikor azt kérdezte, hogy a rabló egy vagy két nyeret tesz-e a hátára? Mert ha egyet tesz, neki tökéletesen mindegy a dolog. Ez a számár okosabb volt, mint a sajtos holló, azt elhiheti nekem mindenki.

Az ellenzék győzelme jóformán azon fordul meg, hogy sikerül-e a kormánynak megosztani az ellenzék küzdő táborát? Ha sikerül, elvesztettük a csatát.

Tanui voltunk tavaly decemberben az olyan jeleneteknek, hogy azok, kik a végeletekig menő küzdelmet hirdették, egyszerre nézetet cseréltek. Közbelépett a békepárt és leszerelte az ellenzék küzdelmét.

Önök ketten megint erre a szerepre vállalkoztak és a pártértekezleten a leszerelést hangoztatják. *Kérjük önöket, ha már nem segítik, legalább ne bénítsák meg az ostromlók rohamát.*

Legyenek meggyőződve, hogy a híres „kis gazdát” és a már mozgósított főispáni kart kivéve, a haza minden jó polgára velünk érez. Ha már olajat nem tudunk önteni a méltó közfelháborodás lángoló tüzére, hát ne öntsünk legalább rá hideg vizet.

Az orosz czár úgy pusztítja a pestist, hogy a fertőzött falut fölégetteti. A mi egész közéletünk egy pestises falu, mely csak a fellángoló hazafiság tűzétől tisztulhat meg.

Mikor az ellenzék személyes harcot kezdett Tisza ellen, a generális is úgy viselte magát, mint most a mi Plátónk, t. i. türte és zsebrevágta a saját büneinek hosszú lajstromát s a végén mégis csufosan elbukott.

Ebben az ostromban résztvett Eötvös képviselő ur is egy hatalmas támadó beszéddel, s mikor erről a küzdelemről beszámolt választóinak, azt mondotta, hogy a Tisza elleni támadásban kész lett volna elmenni egész a dinamitig. Emlékezik-e még erre a képviselő ur? Én emlékszem.

Szabadjon kérdeni, hogy a három milliós Bánffy-kormány miért és mivel érdemel több kiméleletet, mint a Tiszáé? Miért nem lehet ezzel szemben is elmenni a küzdelem végső határáig?

Avagy kételyeik vannak a képviselő uraknak az obstrukció jogosultságára nézve? Kérem, olvassák el *Tisza Kálmánnak*, az 1872-iki obstrukció vezérének, a nevezett év márczius 27-iki ülésében tartott beszédét, melyben a következőket mondja:

„Azon váddal szemben, hogy az ellenzék a viták hosszúra nyújtásával akadályozza a reform-kérdések megoldását, emlékezzenek önök a pozsonyi ellenzékre, melytől szinte követelték, hogy szüntesse meg az ország jogai érvényesítésére szánt

felszólalásokat és feliratokat, hogy a reform-kérdéseket tárgyalni lehessen; és azon országgyűlésnek mindig dicsősége fog maradni, hogy az ország jogai mellett bátran és határozottan küzdöttek.

A polgári házasság semmiféle összefüggésben nem állott a haza függetlenségével s önök, daczára ennek, mégis pártkérdéssé fújták fel a dolgot és kényszerítették Ugront pártjával együtt a kilépésre. Önök kettészakították a pártot.

Most pedig a függetlenségi program egyik §-ának királyi esküvel biztosított végrehajtásáról van szó. A ki ebben együtt nem akar haladni a párttal, annak igazán nincs helye a párt kötelékében. A párt működését megbénítani a párt kebelében nem lehet, nem szabad; mert a Jeszenszky-féle mult év december végi jelenetekkel a pártot diszkreditálni nem lehet. A ki nem tart a függetlenségi párttal, tessék kilépni.

Jó lesz gondolni a jövő választás eshetőségeire is. Mert a nagy-kőrösieknek és szigetváriaknak majd az a gondolata támadhat, hogy olyan emberek, kik a függetlenségi eszme harcosságait lebeszéltek az ütközetről, bizalomra nem érdemesek. Ki épen most törli meg a függetlenségi pártegységet, arra tisztességes függetlenségi választó szavazatát soha, semmi körülmények között nem adhatja.

Borsodi.

— **Feloszlatják-e a Házat?** Beavatott politikai körökből a parlamenti helyzetről a következő értesülést vesszük:

Az indemnityról szóló törvényjavaslat át-csempészésének kísérlete az ellenzék erélyes állásfoglalása következtében *végkép megbukottnak tekinthető.* Természetes, hogy most

TÁRCZA.

Válasz egy névtelen levélre.

— A „Szabadság” eredeti tárczája. —

Tisztelt Uram! Ön bizonyára csodálkozni fog s talán a véletlen szeszélyének fogja betudni, hogy levelének válasza a „Szerkesztői üzenetek” megszokott rovata helyett tárczaképen jelenik meg, daczára annak, hogy névtelen levelekre nem szoktunk válaszolni. Ne csodálkozzék kérem, hanem gondolja meg, mily kedvező alkalmat nyújtott nekünk arra, hogy a miskolci színtársulat működésével szemben elfoglalt álláspontunkat, a közönségnek magatartását és a helyi kritika némely felfogását szóvá tehetjük.

Mert a mint leveléből kivehettük, ön a színházlátogató közönség nagyobb részének óhajta kifejezést adni levelében, azonban (bocsánat!) az egyéni tudakosság mezében. Meg is válaszoljuk azokat; megfelelő felvilágosítással is szolgálunk — előbb azonban essünk át a személyi vészen.

Ön levelét Carolushoz czimezte; nevezett kollegánk kézhez is kapta azt, azonban betegsége folytán alólírott vállaltam magamra a megválaszolás mesterségét. Remé-

már a kormány a végső fegyverekhez nyúl: a ház feloszlatásával fenyegetődik. Erről suttognak a folyosón, ez látszik ki a félhivatalos lapok leplezett czélzásaiból. Hogy a Bánffy-kormány a ház feloszlatását komolyan czélba vette bizonyos eshetőségekre, ez megfelel a valónak s részben ép ezen czél érdekében történt az indemnity javaslatnak oly korai beterjesztése, mely még a mi parlamenti gyakorlatunkban is példa nélkül áll. Csakhogy Bánffy e számítását alaposan keresztülhuzta a részen állt ellenzék azon elhatározása, hogy az indemnity javaslattól még a napirendre tüzést is megtagadja. Ily taktikára a kormánypárton nem számítottak. Rendes körülmények között úgy gondolták, hogy az indemnityval az ellenzék minden ereje kifejtése mellett is november hó első hetében készen lesznek s így kezében lesz Bánffynak a végső eszköz is, hogy *sziükség esetén új választást rendelve el*, a házat az ellenzék kötelességtudó és elszánt elemeitől megszabadíthassa. Most azonban úgy áll a dolog, hogy se indemnity nincs, se a ház feloszlatását *komolyan venni többé nem lehet*, mert arra többé a fizikai idő sem elegendő. Igaz, hogy az 1848-iki IV. törvénycikk 6. §-a azon rendelkezését, melyre *Barabás* Béla hivatkozott beszédében, hogy a költségvetés tárgyalása előtt a házat feloszlatni nem lehet, az 1867-iki X. ik t.-cz. módosította. de egyuttal kimondotta azt is, hogy ha az országgyűlés a költségvetés elintézése előtt oszlattatná fel, mindenesetre oly időben hivandó megint össze, hogy az *év végéig még mindig tárgyalható legyen a jövő évi költségvetés.*

Ugy, de erre most már absolute nincs idő. Az 1874. évi választási törvény tudvalevőleg harmincz napi záros határidőt szab az új választásokat kitűző rendelet kibocsátásától a választások befejezéséig, ezenkívül még tiz napot a választások befejezésétől az országgyűlés újbóli megnyitásáig. Ez teljes negyven nap — azaz hat hét, még ha nem vesszük is számításba az új ház alakulásával járó teendőket, melyek megtörténte előtt nem lehet semmit tárgyalni. Már most hol venné Bánffy az időt a költségvetés tárgyalása megkezdésére, még ha november első napjaiban oszlattatná is fel a házat?

Világos tehát, hogy a ház feloszlatásáról

lem, nem neheztel meg érte? (Zárjel között azt is megsugom, hogy csekélységem is „színházlátogató” és tapasztalatainak kritika képeben nyomtatásban is szokott kifejezést adni).

Tehát! . . . Kezdem az előzményeknél. A színtársulat megkezdte előadását; Hevessy Jankának, a kolotur-énekesnőnek első fellépte után vehemens kritika jelent meg a „B. M. Közlöny”-ben. A színtársulat épenugy, mint a közönség, nagyot nézett; nem tudta, intrika vagy a legjobb szándék vezette-e az illető kritikust. Egész csomó kérdezősködő levelet kaptunk; mindenki kíváncsi volt, mi a mi nézetünk? Nem soká vártunk magunkra; ez egyik kérdezősködőnek megírtuk az üzenetek közt, hogy nem értünk egyet az illető kritikus nézetével, miután egész olyan színezetű, mintha nem színbirálatból, hanem talán intrikából, érdekből — vagy legalább ilyesvalamiért iratott volna. Válaszunknak, nézetünknek okát nem praecizirozhattuk az alkalommal teljesen. Levelének aktuális voltánál fogva megteszszük ezt utólagosan.

Előbb azonban nézzük az ön levelét.

„Igen tisztelt Carolus ur!”

Szinpártoló létemre nagyon természetesen a kritikákat is olvasom. Ott kezdem, mikor a „Borsod-Miskolci Közlöny”-ben erősen kikelt a t. bíráló ur egyik-másik

beszélni egyszerűen kalendáriumi lehetetlenség s az azzal való ijesztgetés legfeljebb mosolyt kelthet az ellenzék tapasztalt politikusainál, kiket nem téveszthet meg a Bánffy zöld képviselőinek naiv járatlansága. Az ellenzék eddigi akciója tényleg a *leg-erősebb fegyvert csavarta ki a kormány kezéből*, mely veszélyessé válhatott volna, ha idejekorán élet nem veszik. Tudják ezt nagyon jól a kormánypártban s innen az a keserű hangulat, mely a kitartott lapokon egy idő óta előmlik.

A kutyáról azt mondják, hogy megérzi gazdája halálát s nyöszörgő vonításával fejezi ki balsejtelmét. Ilyen nyöszörgést visz véghez a kormánypárti sajtó is a Bánffy-kormány feloszoló tetemei ösztönszerű sejtelmére.

Egy koronatanu

a Bánffy-féle választások jellemzésére.

A „Pesti Napló” 1884-iki évfolyamának június 26-iki számában gróf Bethlen Pál, jelenleg besztercze-naszódi főispán, nyílt levelet intézett magyar-láposi ellenzéki választóihoz, melyből adjuk az alábbi szemelvényeket. Láthatja ebből a nagyközönség, hogy Bánffy ur 84-ben is csak egyben volt nagy: az elvadult erőszakban. Láthatják ebből azt is, hogy Girált, Stomfa és Várna s az egész 1886-iki választás semmi egyéb, mint a Bánffy által vezetett 1884-iki magyar-láposi választás határtalan aljasságainak a megisméltése. Hogy még egy választást a Koppenhágai Plató ne vezessen, arról most kell tenni az ellenzéknek. A nyílt levél így szól:

„Szabadságot hirdető zászlóink letéptek; választási tanácskozásaink csöcselék csoportosulásnak nevezve, betiltattak; vendégségeink szétszlatattak; élelmi szereink s boraink lefoglaltattak s a kormánypárti hívek vásárlására használtattak fel. Pártjelenvényeink viselése eltiltatott, de a hivatalos sereg poroszloí fennen lobogtathatták saját jelvényüket, a mely csendőr és katona előtt Geszler-kalapként tisztelendő szentségnek volt a napi parancsokban kihirdetve. A meg nem félemlithetők főbbjei ellen hamis jelentések beküldése rendeltetett meg a jegyzőiknek; a kihágásokról hozott 33 törvény-

operette-énekesnő ellen, mire Ön nemsokára azt mondta egyik üzenetében egy érdeklődőnek, hogy kollegáját személyes érdek vezet és nem lelkiismeretes bírál. Anál inkább csodálkoztam, midőn önnek mai kritikáját elolvastam. Ebből azt vettem észre, hogy ön is kezdi belátni, hogy kollegájának tényleg igaza volt, a mikor oly hevesen kikelt a hamis hangok és nem egyszer — személyek ellen. Továbbá azt veszem észre, hogy ön az, a ki nem bírál lelkiismeretesen, mert a helyett, hogy az egyes személyeknek megmondaná a véleményét, — a direktort támadja meg. „Zsákban macskát”! Hát mondja meg csak kedves uram, nem jobban bántja-e a szereplőket, ha szepítgeti a dolgot és a mellett elég világosan kitűnik, hogy lehordja őket, mintha nyíltan megmondaná az igazat? Látja, Carolus uram! Ön bírál személyes érdekből és mégis kollegáját akarja befeketíteni! *Hjah! a lovagiasság!*

üdvözzel

Miskolcz, 1898. okt. 26-án.

Seinpártoló.“

Ön tehát — mint leveléből kiveszszük — a lovagiasság terére viszi át az ügyet; inkorrektéget lát abban, hogy a „Kornevillei harangok” kritikájában nem annyira a szereplőkkel, mint inkább általánosabb szempontokból bár — a színdirektorral foglalkoztunk. Főöslegesnek tartjuk abbeli nézetünknek

czikk szolgáltatva nagyobbára, részegség, előljárási szóbeli bántalmazása, éji őrzési szolgálat pontatlan teljesítése, erkölcsi kihágások, be nem jelentett szeszes italok tartása, előre rántott s-ök kaptájára huzható koholmányai az ármánynak, pár sorban bejelentve.

Ezek megidézésekre, pénz-, vagy fogság-büntetésekre szolgáltatott anyagot, hogy a szavazásra jogosított honpolgár vagy elzárása miatt nem szavazhatott, vagy 50 frt pénzbírság terhelten a fizetés alól csak úgy menekülhetett, ha hivatalos jelöltre szavazott.

A szolgabírói hivatal 17 évig folytatott beadványi jegyzőkönyve a kihágásokra nem mutat fel annyi esetet, mint mennyit a jelen választást megelőző pár hét alatt felvarázsolt az uralkodó elem, a hatalmi erőszakoskodás s a hatalmi visszaélés.

Egy francia közmondás szerint: az étvágy evés közben jön meg. Így mondhatjuk el, hogy a hivatalos hadjárat a szabad választás ellen mind jobban-jobban fokozta a közegek leleményességét. Hiszen egy olyan többséget kelle megakasztani, mely legyőzhetlenségének tudatában nyílt őszinteséggel nyilatkozott és nem rejtőzött a napvilág elől.

Megjelent önök között egy román szövegű kortes-dal nyomtatásban. E dal szerzője ismeretlen, érkezett és elterjedett. Ennek alapján számos házmotózás és elfogatás történt.

Azonban az elfogatási parancsot még sem merte sem a szolgabíró, sem az alispán kibocsátani, egyedül a főispánnak volt elég bátorsága három tisztességes uri embernek, Besenczy Antal kereskedőnek, Biró József és Biró István nagybirtokosoknak elfogatását s a törvényszék elé állítását rendelni el, minek következtében a szolgabíró neki-bátorodva, közel 20 egyént fogatott el.

Önök tudják a tovább történeteket, hogy a legelőbb elfogottakat a szolgabírói fogdában tartották 24 óráig, majd katonafedezet alatt szekerekre ültették, az elindulásuk előtt megérkező kir. ügyész parancsára ismét leszállították, újból a szolgabírói fogdába hurcolták, ott tartva még egyszer 24 óráig és csak azután szállították be a deési kir. ügyészséghez.

Önök tudják, hogy a láposi kerületben

kifejezést adni, hogy nagyon jól tudjuk, honnan „tú a szél“ az ön „ismeretlen“ levelében, de legyen nyugodt, hogy a mi álláspontunk és véleménynyilvánításunk van annyira lovagias és érdeknélküli, mint a milyen alaptalanok az ön levelének vádjai.

Kezdjük csak sorban!

Önnek a nézete, felfogása szerint mi annak idején laptársunk a „B. M. Közlöny“ álláspontjával szemben nem értettünk egyet, sőt egy érdeklődőnek azt is válaszoltuk volna, hogy kollegánkat személyes érdek vezeti és nem bírál lelkiismeretesen. Bocsánatot kérek, lapunk sohasem volt a személyi inicziatíváknak vagy ellenszenveskedéseknek barátja s ha kollegánkat valami érdek is vezette, az nem ránk, hanem legfeljebb csak ő rá és a nagyközönségre tartozik; nem is mondtuk mi azt egészen úgy, mint ön állítja levelében. Mi csupán a közfelfogásnak adtunk az alkalommal kifejezést azon állásfoglalással szemben, mely előre, minden alapos indok nélkül mondja ki a sujtó ítéletet — a külső után idulva. És ugyan hol található fel az a korrekt ember, ki nem a mi nézetünknek adna igazat?

Ha jól sejtjük, ön is járt valaha iskolába; mondja kérem, mit szolt volna ön ahhoz, hogy ha professzora mindjárt az első felelete után s talán némi „külső“ benyomás

történtek bejelentése nyomán a kir. ügyész a marosvásárhelyi kir. főügyész által a bűnvádi ügyekben a befolyásolástól eltiltattott; hogy a helyettesített alügyész, Tischler Domokos, a törvényszéki elnök és bírák ugy ezeket, mint a később bekisért foglyokat rögtön szabadon bocsátották.

Ezen előzmények után rátérek a tulajdonképeni választásra.

A első szavazatszedő bizottság a kormánypárti jelölt által elfoglalt és saját közgeivel népesített vendégfogadó közepébe lett elhelyezve.

Az utcza kapuk becsukattak, csendőrök kívül-belül őrt állottak és bemenni másnak nem volt szabad, mint a küldöttség tagjainak. Midőn önök kerültek szavazásra, vezetőiket nem bocsátották be és önök elhagyottan léptek az ellenséges tábor közepébe, körülvéve az ellenfél bérhadától.

A második szavazatszedő bizottság a szolgabírói hivatalos helyiségében helyeztetett el. Az utcza felőli bejáratnál, épen mint a vendégfogadóban, őrk álltak utját az önök vezéreinek, kiket nem bocsátottak be, míg a hivatalos orgánumok belől foglaltak állást.

A bejárat a szavazáshoz derékszöget képezett, a szolgabírói fogda bejáratával egy ölnyi távolságban.

A börtön ajtaja mindannyiszor megnyílt és bezárult, valahányszor szükségesnek találtattott a félemlíteni megkísértett szavazót ideiglenes zár alá venni és elejtve szavazatótól, hazabocsátani.

Megkezdődik a szavazás. A főispán, kir. ügyész, szolgabíró mindenütt jelen vannak. A kormánypárti vezetők bebocsátatnak, az önökéi puskatussal fogadtatnak.

Az el nem tántorítható szavazókkal mi történik odabent?

A szolgabíró megragadja a szavazót és ráförmed, meghazudtolja életkorát és elkergeti a szavazástól.

A meghalt kormánypárti választó helyett szavaz a helyettes, a meg nem jelent helyett az idegen.

Ime, ezek a Bethlen vallomásai, melyeket a következő jövendöléssel végez: „de tudják meg, hogy a mit láttak, a mi önök előtt lefolyt, azt mutatja, hogy vége felé jár a hatalmi tulkapások időszaka.“

A főispán jövendölése kezd beteljesedni!

hatása alatt, azt a szentenciát mondta volna ki önre, hogy „számár, nem tud semmit, meg fog határozottan bukni — a szépség szempontjából máris a szekundások körébe került!“ Mondja kérem, mit szolt volna az ilyenhez vagy ehhez hasonlóhoz? Bizonyára azt, hogy az az ember mindennek való inkább, csak nem tanárnak. És az ön okoskodása nem is lett volna rossz; mert azt a tanárt vagy a személyes érdek vezeti bírálatában, vagy legalább is lelkiismeretlenül bírál, mert a legcsekélyebb lelkiismeretességgel sem mondható ki az ilyen ítélet akkor, a midőn ön pl. készültségénél fogva vagy talán mert szokatlan volt az új helyzet, vagy épen megindultságból nem felelhetett jól. Lehet, hogy annak a tanárnak esetleg igaza lehetett volna, de viszont nagy a valószínűség arra, hogy ön a tudás kvalifikációjában tultesz professzorának arra a bizonyos állatra való hivatkozását illetőleg.

Ime, ha kissé utána gondolkozik fentiek, lehetetlen, hogy fel ne ismerje az elmondott analogeset és kollegánk bírálatá közötti összefüggést! És ha már alaposan meghányta-vetette a dolgot, bizonyára csak a mi azon nézetünkre fog kilyukadni, hogy nem maga a kritizálás ténye az, mely nem volt figyelembe vehető, hanem azon logikai hiány, mely a külsőség hatása alatt lehor-

Városi közgyűlés.

— 1898. november 29. —

Több ízben adtunk már kifejezést abbéli mély sajnálkozásunknak, hogy a városi képviselőtestület tagjai nem tesznek eleget elvállalt kötelezettségeiknek. A város ügyeinek intézésére hivatott férfiak — igen kevés kivétellel — megrovásra méltó hanyagságot tanusítanak.

Ez a hanyagság azonban talán sohasem mutatkozott még oly megdöbbentő mértékben, mint a szombaton tartott rendkívüli közgyűlés alkalmával. Három óra elmúlt már és még alig lézengett tizenöt képviselő a teremben.

Pallaghy Béla h. polgármester megnyitotta a közgyűlést s a veszteség fájó hangján emlékezett meg Dapsy Sándor elhunytáról, a ki ügybuzgó és szorgalmas tagja volt a képviselőtestületnek. Indítványára a közgyűlés jegyzőkönyvileg adott részvételnek kifejezést.

Eme szomorú aktus alatt alig egy-két képviselő szállingózott a terembe; úgy, hogy Friedman Károly kérdést intézett az elnöklő h. polgármesterhez: vajjon a közgyűlés ily csekély számmal határozatképes-e? Mire Pallaghy Béla elnök azt válaszolta, hogy a szervezeti szabályrendelet erről nem intézkedik, a hányan vagyunk, annyian határozunk.

Persze a szabályrendelet-készítők nem gondoltak arra az eshetőségre, hogy 200 képviselő közül csak 20-an jelennek meg. Hol maradt a 90 %?

Hát ez, t. képviselő urak, nincs rendjén. Értelmetlen és méltán megróható az a közöny, melyet a városatyák — tisztelet a kevés kivételnek — városunk közügyei iránt tanusítanak. Nem egyet nevezhetnének meg közülök, a kik még egyetlen egyszer sem jelentek meg a közgyűlésen. Ezek az urak (van közöttük választott képviselő is) megérdemelnék, hogy nyilvánosan megneveztesse nek. Jegyezzék meg ezek az urak, hogy az a jog, melyet a törvény rendelkezése s polgártársaik bizalma rájuk ruházott, nem pusztán jog, hanem kötelesség is egyszersmind, melylyel a városnak tartoznak. Utóvégre is, ha valakinek nincs ideje, ne vállaljon el ilyen megtisztelő megbiza-

dani kényszerítette kollegánkat mindjárt az első fellépés után azon színésznőt, a ki pedig épúgy lehetett volna a továbbiak folyamán jó színésznő, mint Ön jó tanuló. Tehát csakis azon lesújtó ítélet „előlegezése“ lehetett az, mely a városszerte tapasztalt ellenszenvet felébreszté azon „kritika“ iránt. Hogy a „B.-M. K.“ ítélete az énekesnők hangjára nézve bevált, az már más dolog; de mit szolt volna Ön ahhoz, ha azon kritika alapjául szolgált előadás elejtett volna egyszerűen csak az *indispozíció* kifolyása?!

Egészen hasonlóan vagyunk Önnek levelébéli másik állításával is. Zokon veszi, hogy a „Kornevillei harangok“ kritikája a helyett, hogy első sorban a szereplőket bírálná, az igazgatót támadja meg. Elhiszi-e Uram, hogy a szereplők nem tehetnek arról, hogy a miskolczi disztinált közönség *relative* rosznak tartja egyikük s másikuk játékát?! Ha nem hiszi el első hallomásra, felvilágosom Önt. Bizonyára a verkli muzsikája istenien szép játék olyan emberek előtt, kik a kutyadudánál vagy harangozásnál soha életükben nem hallottak szebb zenét! Hát az a szegény verkli tehet aztán arról, hogy ha a Wagner muzsikához szokott fül deza-vaálja és csufságosan rosz kintornának minősíti?! Hát vajjon nem a verkli tulajdonosa, szóval a verklis oka-e annak?! Minden he-

tást s más ügybuzgó s szorgalmas ember elől ne zárja el a működési tért.

Reméljük, hogy szavunk nem fog a pusztában kiáltó szó gyanánt elhangzani.

A napirendre tűzött tárgyakkal röviden elbánt a közgyűlés.

A *szilvia* megadóztatása tárgyában alkotott szabályrendeletet a miniszter néhány lényegtelen módosítást tett. Az erről szóló rendeletet a közgyűlés tudomásul vette.

Miskolc város házi pénztárának 1898. évi zárszámadását Borsodvármegye közgyűlése nem hagyta jóvá. Ilyen eset talán még nem is történt. A vármegye azonban ki-magyarazza: miért nem hagyta jóvá. Nem hagyta jóvá azért, mert a városi *vagyonleltár* nem tünteti fel a közigazgatási letét vagyoniállását, továbbá, mert *nem egyes a szegényápolási főkönyv a naplóval* és a közöttük észlelt eltérés az iratokban kellőleg felvilágosítva nincs.

Ezzel szemben a városi tanács felvilágosító jelentést terjeszt a városi közgyűlés elé, melyben elmondja, hogy a *vagyonleltár* összeállítására vonatkozólag az 1898. évi leltár III. cselekvő tőkék rovatában fel vannak véve mindazon letételek kezelt összegek, melyek a város tulajdonát és törzsvagyonát képezik. A közigazgatási letétben kezelt összegek azonban a város vagyoniállásában felvehetőek azon okból nem voltak, mivel azok egyes vállalkozók és bérlők, valamint tisztai biztosítékok képeznek s így ezekhez a város *tulajdonjogot nem tarthat*. A mi pedig a *szegényápolási főkönyv* és napló közötti különbözetet illeti, — az onnan eredt, hogy a napló 1897. év december 31-iki zárlatában mutatkozó 510 frt 25 krnyi többlet, mint felhasználható kamat a folyó évre hozatott át és ezen összegből 415 frt 23 kr. az ápolási kiadásának fedezésére tényleg fel is lett használva; 95 frt 27 kr. pedig a folyó év első felében a pénzügyintézetben elhelyezett tőkék után esedékes kamatok kivétele után mint felesleg a folyó évben a letétfőkönyvben is a tőkéhez csatoltatott.

A közgyűlés e felvilágosító jelentést minden megjegyzés nélkül elfogadta s a megyei közgyűlés elé terjeszteni elhatározta.

A *bérlőkcsitulajdonosok* kérvényt intéztek a közgyűlés elé az iránt, hogy a villamos vasut

lyes gondolkozású ember azt fogná mondani, minek hozta a tulajdonos olyan helyre a verkit, a hol már annál szebb zenét is hallottak.

Tessék csak ismét párhuzamot vonni s majd meglátja, kinek van igazabbja: nekünk-e, kik „*esákban macskát*” árulunk, vagy Önnek, ki színházlátogató letére már annyira haladt a — bíráltságban!

Még egyet! — ismét csak indirekt uton — analogicze.

Remélem, Önnek is van annyi belátása, hogy fel tudja fogni, miszerint egy másfél holdas földbirtok semmiesetre sem teremhet annyit, mint egy öt holdas! Hát itt is a föld az oka ennek a hiányosságnak és nem a gazda?! Nem-e logikai helyességű az a következtetésem, hogy miként a föld árának nagyságától függ annak termelési képessége — több pénzért nagy terjedelmű földet és nagyobb termelőképességűt is kapni — épen úgy az énekesnő jó hangja, szép játéka, szóval a *nagyobb* hatású eredmény is a reá fordított összeggel — az árral — *egyenest arányban áll!*

Gondolkozzék csak ezen is és ha vég-eredménykép tovább is azt vagy azokat a coloratur énekesnőket fogja hibásaknak találni, vagy épen hibáztatni, úgy — daczára, hogy levele az ilyen példalódzó, képleges

éjjeli közlekedését, mint a mely az ő lét-érdekük ellen irányul, szüntesse be.

Friedman Károly beszédében a kérvényezők mellett foglalt állást.

Bizony Ákos ellenben meggyőző érvekkel azt bizonyította be, hogy a kérvény fölött határozni nincs joga a közgyűlésnek. Szóló nem szívesen szól ugyan a dologhoz, a mennyiben a vasuti igazgatóságba ő is be van választva. De miután mindenki tudja, hogy nem részvényes s állása tisztán meg-tisztelő állás, abban a meggyőződésben van, hogy szavait senki sem fogja az érdekelt fél, hanem tisztán a közérdek szavának tekinteni. A miniszter megadta a vasuttársaságnak az engedélyt és így joga van éjjel is közlekedni, ha akar.

Különben is a vasutigazgatóság a köz-óhajtásnak kívánt eleget tenni, midőn az éjjeli forgalmat berendezte, ezért nem támadást, hanem elismerést érdemel. Indítványozza, hogy a közgyűlés a kérvényt azzal az indoklással adja vissza folyamodóknak, hogy a fölött határozni a testület hatáskörébe nem tartozik. (Általános helyeslés.)

Porcs János előtte szóló indítványát elfogadja, mert a közgyűlésnek csak akkor volna joga a vasut dolgába beleavatkozni, ha nem teljesítene azokat a kötelezettségeket, melyeket szerződés szerint elvállalt; de a mikor többet tesz a közönség érdekében, mint a mennyi kötelessége, az ellen kifogást emelni nem lehet. (Zajos helyeslés.)

A közgyűlés ez értelemben határozott.

A *bor- és hús-fogyasztási adók* megváltásáról beadott jelentésből arról értesültünk, hogy a tárgyalás október hó 22-én tartott meg a pénzügyigazgatóságnál, melyen a város részéről *Soltész* Nagy Kalmán polgármester, *Bizony* Ákos, *Lichtenstein* József bizottsági tagok és *Kóris* Kálmán főpénztárnok vettek részt. A tárgyalás eredménye az lett, hogy a város a nevezett adók megváltása, illetve évi bérlete fejében 75.500 forintot fizet a kincstárnak. Ezt az egyezséget terjesztették föl a pénzügyminiszterhez.

Bizony Ákos elfogadásra ajánlja a betervezett jelentést. A bizottság minden lehető elkövetett, hogy a bérllet minél olcsóbban jusson a város kezébe; de ennél kedvezőbb eredményt elérni nem lehetett. Ha a város

és indirekt bizonyítási eszközhöz, mint eredményre vezetőhöz utalt — nem marad egyéb hátra, mint hogy az utókorra, a kritika történelmére való tekintettel, függeszse fel színpártolói működése közben el-sajátított bírálatait.

Azt hiszem, ez volna Öntől a legnagyobb „*lovagiasság*.”

Legyen meggyőződve, hogy mi vagyunk azok, kik a bírálatból is „*lelkiismereti*” dolgot csinálunk. Nem dicsérünk *érdekből*, viszont nem „*feketítünk be*” senkit ellenszenvből, hanem minden esetben az *érde-met* vesszük tekintetbe. Mert teljesen tudatában vagyunk annak, hogy miként minden festő nem lehet Munkácsy, miként minden festmény nem lehet *oly abszolút* becsértékű mint az ő „*Krisztus Pilátus előtt*”-je s daczára ennek, vannak jó festők és jó fest-mények, épen úgy a színészetben is elhi-bázott dolog volna mindig, mindenütt, min-denkinél az abszolút művészt keresnünk. De nem is ez a tulajdonképeni cél; a fő az, hogy minden esetben *relative* legyen az előadás, jó, szép és helyén alakított. Ezt a szempontot pedig mi mindig szem előtt tarjuk és csak sajnálatunkat fejezhetjük ki a fölött, hogy Ön az egyedüli, a ki ezt nem akarja, mert talán nem tudja, vagy nem tudja, mert egyáltalában — talán ér-

ezt el nem fogadja, a kincstár az érdekelt felekkel lép alkudozásba.

A közgyűlés a bizottság jelentését egy-hangulag elfogadta.

Ezzel a közgyűlés véget ért.

Megyei és városi ügyek.

(*) **Borsodvármegye közigazgatási bizott-sága** f. évi november hó 10-én d. e. 9 óra-*kor* Miskolczon, a vármegye székháza tanács-termében, rendes havi ülést tart.

(*) **Hivatali vizsgálat.** Dr. *Tarnay* Gyula alispán pénteken és szombaton hivatalos vizsgálatot tartott a városi fogyasztási hiva-talnál.

TANÜGY.

× **A székely iparostanonczok és ipar-iskolázás.** (Miskolcz város iparosainak figyel-mébe ajánlva.) „*Beatus ille, qui procul negotiis . . .* A régi római költőnek eme szavai jutnak eszembe, midőn az iparos-képzésről gondolkodom, egyfelől mint a szé-kely iparostanulók felügyelője, másfelől mint iparostanoncz-iskolai tanító, mert sok minden-féle nem tetsző dolog tűnik szemembe, a mi gondolkodóba ejt, hogy miért is van ez így s miért nem lehet másképen? mi módon lehetne segíteni rajta?

„*Quot homines tot sententiae*” Azt hiszem, ha az ügyet tárgyilagosan szellőztetjük, eszméket cserélünk, talán itt-ott, egyben-másban, a bajok szérumára akadunk: azért nem tartom fölöslegesnek elmondani egyet-mást.

Először is konstatálnom kell azt, — amit különben mindenki jól tud — hogy úgy a kézmű-, mint a gyáripar terén messze hátra állunk még a közép- és nyugoteurópai államok mögött, a minék a politikai viszonyokon kívül egyik főoka a régi magyar nemesség álbüszke-ségében rejlik, lealázónak tartván az ipari foglalkozást.

Midőn az idők kereke nagyot fordult s nagyot döcöczent a sors szekere, melyből

dekből — nem akarja észrevenni, holott tudvalevő dolog, hogy mi épen úgy nem a mi egyéni nézetünket, hanem a közön-ségét nyilvánítjuk, a miként ezen szem-pontból a játszóknak nem a privát embert, hanem a színészt bíraljuk.

Dévényi Miklós.

Itt állok a zongoránál.

Itt állok a zongoránál,
Hol te ültél azelőtt
S egy-egy lágy melódiánál
Könyved a szemedbe jött.

Hangod ezüst csengésével
Kisérted a zongorát,
Majd egy őrzelmes futamnál
Arezomat megcsókoltád.

Mily boldogság, milyen érzés
Szállt rám ekkor, Istenem!
Hogy mi történt ekkor vélünk,
Még most sem emlékezem.

Csak azt tudom egész tisztán,
Hogy az ének elakadt
S zavarunkban még se lertünk
Mentegető szavakat.

Majd fölesendült hideglelős
Reszkotéssel ez a dal:
„Ugy élek én veled, édes,
Mint friss tóvizben a hal.”

— Hej! azóta megváltoztunk,
Dal, zavar, esők mind oda!
Egy maradt csak, ugy a mint volt:
Ez az ócska zongora.

Novák Sándor.

sok magyar nemes a földre potytyant, nem a haladó ipar saroglyájába kapaszkodik ma is a nemesi ivadék, hanem hivatal után törí magát, ha csak egy 300 frtos dijnokság is az, mert *ur* akar lenni, nagyságos *ur* s nem: hallja maga Tischler, Schneider!

A magyar paraszt csak a mezőgazdaság mellett akart maradni s maig sem igen hajlik a kézműipar felé.

A székelység csekély gazdasága mellett az iparnak több fajtát üzte s századokon át háziiparszerűleg s emellett litteratusokat és iparosokat is adott a hazának. Azonban elszaporodva soványan termő hegyei között, mikor a gyáripár tetszetősebb külsejű termékei a forgalom élénkülésével háttérbe szorította készítményeit s a szaporodó gazdasági gépek a kaszát, csépet, az erdők tilalma a fejszét kiűtötték kezéből, nem birta már otthon a mindennapi kenyeret megkeresni, vándorbotot fogott kezébe s neki indult a keletnek munkát keresni.

A létért való küzdelemben az ügyesebb, az erősebb marad a győztes. Midőn látta a román kormány, hogy a székely iparért mint adózik, elzárta határait s teremtett román ipart a székelyekkel, román honpolgárt a székelyekből. Az az üdevizű éltető forrás nem az anyahonba hozta hullámaikat, hanem a román tengerben enyészett el. Ha élni akart a székely, románna kellett lennie.

Igy pusztult fajunk, míg az oly korán elhunyt vasminiszternek eszébe jutott Hugó Viktor nagy francia írónak eme mondása: „Ha a természet gondviselésnek nevezi magát, a társadalomnak gondoskodásnak kellene magát nevezni.“ A székely közművelődési és közgazdasági egyesülettel karöltve gondoskodással vált ő maga, gondoskodással kívánta tenni a társadalmat. Az állami vasmű gyárakban államköltségen kezdette elhelyezni a székely fiukat s a marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamarának segítséget adott, hogy az anyaországban magániparosoknál helyezhessen el ilyen fiukat. A cél tehát hármat: utját szegni a keleti kivándorlásnak, hogy a haza és nemzet számára megtartásuk a székely nép, kenyeret adni az azt nélkülözők kezébe, és magyar ipart teremteni magyar munkásokkal; földolgozni itthon a nyersanyagot s nem kiengedni a külföldre, hogy onnan mint kész iparterményt visszahozatva a munkálási, földolgozási díjat is idegeneknek fizessük, mert igaz van annak a nagy nemzetgazdásznak, ki azt állította, hogy a mely nemzet nyerstermékeit a külföldnek adja, az utoljára rabszolgákat is fog adni.

A székely iparkamara fölkérése folytán én vállaltam el Miskolczon a székely iparostanulók felügyeletét, mint székely, patriotizmusból. Két év alatt 1896. őszétől kezdve 73 fiut helyeztünk el itt magániparosoknál. A honvágy, mely jóval erősebb minden hegyi népnél s így a székelyeknél is, továbbá egyéb körülmény eltávozásra birt 14 fiut, de 59 helyén van ma is. Hogy ennyi fiu között 1—2 selejtes is található, nem tagadom, de a legtöbb jól megállja a helyét, mit legjobban bizonyít az, hogy folyton emelkedik a kereslet a székelyfiuk után s a jelen évben is a rendes kamarai szállításon felül magánuton 20 fiut hozattam ki ide, egyes iparosok kérésére.

Az újabbban kérőknek sajnálattal kellett kijelentnem, hogy a kamara 4417. számú hozzám intézett értesítése szerint Miskolczra többé egy székelyfiut sem fog adni.

Jól tudom, vannak iparosok, kik ezen megütköznek s azt kérdik, mi az oka ennek?

Azt felelhetném rá, hogy a kereslet és kínálat között levő arány. Nagy a kereslet az egész országban székelyfiuk iránt s csekély a kínálat. Minden iparos jól tudja azt, hogy akkor és ott előnyösebb árulni, a mikor és a hol jobban fizetik az árukat.

A kamara ott helyezi el a fiukat, a hol jobban megbecsülik őket.

De hát kifogása van a kamarának a miskolczi iparosok ellen? Sajnos! Ez az eset

néhány és épen módosabb iparos ellen, bárha a nagyobb rész ellen semmi panasz.

Az első kifogás az, hogy van mester, a ki reggel 5 órától éjjelig dolgoztatja tanonczeit s ha a kimerült fiu elálmosodik, nyakon önti, pofozza, üti-veri, nem gondolja meg azt, hogy ez által nem csak elveszi kedvét a fiunak az ipartól, de tönkre is teszi, mert elsatnyul, elcsenevészik, ha kellő pihenést nem talál a test épen a fejlődő 13—18 éves korban.

A második az, hogy akad mester, a ki nem látja el a fiut a kellő ruházattal s az iskolában a kellő tanszerekkel, noha szerződésileg kötelezte magát erre. Ha a fiu panaszkodni mer, nem mint emberrel, de mint rabszolgával bánik, szóval és tetteleg bántalmazza, hogy ne merészeljen panaszt emelni.

(Folyt. köv.)

EGYLETEK ÉS MULATSÁGOK.

**** Iparosifjusági táncestetély.** A szombaton megtartandó iparosifjusági olvasó-, önképző- és közművelődési egyesület táncestetélye iránt élénk érdeklődés mutatkozik. Az előkészületek arra mutatnak, hogy a multság várakozáson felül sikerülni fog s a rendezőség mindent elkövet, hogy kellemes estét szerezzen szombaton a mulatni vágyó közönségnek. Ha a táncvizigalom szép anyagi eredményel zárul, úgy mielőbb üdvözölhetjük városunkban az „iparos ifjusági dalárdát“, a melynek javára t. i. a táncmultság rendeztetik. A ki a szép és nemes törekvéseket méltányolni tudja, bizonyára nem marad el e multságáról. Az iparos ifjusági egyesület tagjai megérdemlik, hogy nemes törekvésüket siker koronázza. — A kik esetleg tévedésből meghívót nem kaptak, de erre igényt tartanak, forduljanak az ipartestület irodájához, hol készséggel fogják azt kiszolgáltatni. Jegyek előre válthatók: *Pfliegler J. Ferencz, Putnoky Antal* és *Megay Róbert* urak üzleteiben.

**** Meghívó.** A miskolczi róm. kath. nőegylet választmánya f. évi november hó 5 én, szombaton délután fél 3 órakor az érseki leánynevelő intézet nagy termében rendes ülést tart, melyre a m. t. választmányi tagokat van szerencsém tisztelettel meghívni. Tárgysorozat: 1. F. évi május hó 15-én tartott közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása. 2. A szegény özvegyeknek a téli hónapokra megajánlani szokott segélyösszeg megszavazása. 3. A szegény iskolás gyermekek számára beszerzendő téli ruhaneműek kiosztásának s a vele egybekötött karácsonyfa felállítási ünnepének megbeszélése. 4. A szakos jótékonycélu táncmultság jellegének s idejének megállapítása. 5. Rétay Kálmán nőegyleti titkár lemondása folytán megüresedett I. titkári állásnak az alapszabályok 13. §-a értelmében a legközelebbi közgyűlés idejéig ideiglenes betöltése. 6. Esetleges indítványok. Kelt Miskolczon, 1898. október 31-én. Dr. *Tarnay Gyuláné*, nőegyleti elnök.

HELYI HIREK.

Halottak napja.

Emlékezés! — a te napod a mai nap; a te estéd a temetők sírhalmain káprázatos fényben tündöklő tegnapi est, mely a nap alkonyadtával az év egy napján nem sötétségből, nem gyászból, hanem fényből, ezer láng sugarából szőtt tündéri leplet a halottak országa fölé.

Az elhunytakkal társalogni zarándokolt ki tegnap este az élők serege, a kinek drága halottja nyugszik odakünn, a ki szívébe temetve hordja halottját, csalódásba hullt szép

reményét; a kinek gyásza van; a kinek szemébe könyeket csal a bús megemlékezés. S ott a temetők lakóitól tanul megnyugvást, lemondást, türelmet a kereszt hordozására. Elmúlik minden, a dicsőség, az irigyelt nagyság, a boldogság, el a szenvedés is. Ez van írva minden fejféra. De nem vész el minden a sírban, a mi nemes volt benned, az tuléli a fejfák korhadását, a márvány elporlását; azt megőrzi az emlékezet.

Emlékezés! a te napod a mai nap; a te estéd volt a tegnapi est.

*

Két egymásután következő napon ünnepli meg a katolikus egyház ünnepeinek két legszebbiket. Mindenszentek és halottak napját. Az első azoknak a hős és szent életű emberek emlékének van szentelve, kik az igaz emberszeretet, a tökéletesség mezején kiváltak. A második ünnepen évente feljúl az a kötelék, mely az élőket a halottakkal összefűzi. A különben üres temetők ilyenkor megtelnek és a sírokat ellepik az ősnek utolsó diszei, a virágok, melyeket még nem hervasztott el az ős csillogó dère és hús, fagyos szellője...

Az összes katolikus templomokban ünnepléses istentiszteletek lesznek a mai napon.

— **A reformáció emlékünnepe.** Hétfőn, október 31-én volt 381 éve, hogy a szabad gondolkodás, a lelkiismereti szabadság napja felragyogott, az a nap, mely a világ és az emberi művelődés történetében új korszakot nyitott meg s utat nyitott azoknak az emberiség újja szülő eszméknek, melyek a felvilágosodás, a haladás útján ma is vezérfényt hintenek. Ennek a dicső napnak emlékére a miskolczi protestáns templomokban vasárnap ünnepelték meg. Az avási ref. templomban *Csik Dániel* püspöki titkár, az új templomban *Zarándy Bertalan* segédlelkész mondott ünnepi szent beszédet. A miskolczi ev. ref. főgimnázium tanári kara és tanuló ifjusága szintén ünneppé avatta a napot. A főgimnázium rajztermében gyűlt össze a tanuló ifjuság, a hol *Csik Dániel* vallástanár mondott a nap emlékére imát és emlékbeszédet. Az ünnepély kezdetén és végén az ifjuság alkalmi éneket énekelt.

— **Személyi hírek.** *Braun Sándor*, a „Budapesti Napló“ felelős szerkesztője, *Gergely István* és *Balkay Béla*, a „Budapesti Napló“ belső dolgozótársai vasárnap városunkban időztek.

— **Miskolcz képviselői.** *Lánczi Leó* és *Szemere Attila*, városunk országgyűlési képviselői, néhány napra városunkba jönnek. Talán bizony be akarnak számolni eddigi nagy és fáradságos parlamenti működésökről? Eszük ágában sincs. De hát miről is számolnának be *Bánffy Dezsőnek* eme hí katonái? A kereskedelmi bank ügyeiről? Vagy a byczikliról? Mert derék képviselőink e két utóbbi ügygel foglalkoznak legkivált. Hátha okát akarják adni annak, hogy a tiszavidéki pályaudvart miért nem építik föl? Erről sem igen fognak beszélni. Mi azt hisszük, hogy jeles képviselőink csak azt akarják megtudni, vajjon nem fogyott-e még el Miskolczon a — *pezzgó?*

— **Uj tábornagy.** Ó Felsege a király *Fabini Lajos* altábornagy, parancsnokló tábornok és kassai hadtestparancsnokot, tábornagygyá léptette elő.

— **Bittner** — altábornagy. Ó felsege a király *Bittner Vilmos* tábornok-hadosztályparancsnokot altábornagygyá léptette elő.

— **Előléptetések.** A király *Bacsák Zsigmond* lovassági alezredest, a loavató bizottság parancsnokát ezredessé, gróf *Zedvits Alfréd* vezérkari őrnagyot alezredessé, *Maschek Passler Johan* tüzérségi századost őrnagygyá, *Szirmay József* lovassági főhadnagyot századossá, *Lunczer Richard* főhadnagy, tábornoki adjutánt, századossá léptette elő.

— **Disztagság.** A miskolczi hadastyánegylet *Éder Elek* kir. közjegyzőt és *Rácz Jenő* gyógyszerészt disztagokká választotta meg.

— **Eljegyzés.** Nagy Dezső, ipartestületi hivatalnok, szombaton, október hó 29-én tartotta eljegyzési ünnepélyét özv. Németh Sándorné urnő leányával, Németh Imre ügyvéd kedves és szeretetreméltó nővérével.

— **Adóekzekuczió.** Az adófizető polgárok jóformán ki sem pihenték a múlt évi és első félévi adóhátralék behajtására megindított ekzekuczió kínos fáradságait, a bugyellárisok még mindig érzik, hogy a gazdától beszórólták az adóba az utolsó fillért is és már ismét megindult az ekzekuczió a harmadik negyedévi adóhátralékért. — A kik valami oknál fogva nem fizették be a harmadik fertályt, azok el lehetnek készülve, hogy az adóvégrehajtó egy pár nap alatt be fog kopogtatni náluk és felírja a felirandókat: a dnyhát, párnát, a hizott disznót és más hasznos dolgokat. Hogy milyen kedves vendégek az adóvégrehajtók, azt igen jól tudjuk. Épen azért, ha valaki meg akarja őket traktálni, azoknak előáruljuk, hogy a reggeli órákban szívesen fogyasztanak el egy kupicza konyakot, esetleg finom barack- vagy szilvapálinkát. Délután már nem vetik meg a frissen csapolt Dréher-sört. (Ha valaki pilseni sört ad nekik, azért se haraguszna meg.) Ebédre megeszik a sült csirkét, de azért a kolbásztól sem riadnak vissza. Délután a karcosból két pohárral is meg tudnak inni, de azért az óbor is elcsuszlik. — A ki pedig megraktálja őket, annak ép úgy el fogják árverezni a felirt hemme-hummiját, mint annak, a ki nem volt szíves házigazda — de csak az esetben, ha az adóhátralékot 8 nap alatt be nem fizeti.

— **Költőködés.** Szent Kleófás, milyen karaván! Nem lehet más, mint — egy sereg szálnalmas ember, a ki hurczolkodik. Az utca tele van emeletes szekerekkel, limlommal, szeméttel, zsbivásárral. A legszébb lakás, a legdrágább berendezés is csunya, ha így az utcára kerül, mintha elárverezték volna, darabonként kiforgatva, össze-vissza hányva. S egy sereg ember dult ábrázattal, magánkívül az izgalomtól, gondtól, rendtelenségtől jár-ke, sűrű-forog, rendelkezik, szaladgál. Ez rettenetes. Egyiptomi csapás, háromnapos hideglelés, vak tüzilárma, adóvégrehajítás, rossz esztendő, rémálmom. Csak a halálos nyavalya, rosszul sült házasság kellemetlenebb annál. A kormányelnökök is azért buknak olyan nehezen, mert a szerencsétlenség hurczolkodással jár. Mennyi költség, mennyi vesződség! Az ember két hétig sehhol nincs, sem itt, sem ott: sem a régi, sem az új lakásban. Ugy lóg családostul, gyerekestül a két lakás között, mint Mohamed koporsója a levegőben. S egy nap, egy borzalmas napon, betörnek fölzaklatott otthonodba vad zajjal, robusztus, marcsona emberek, a szállító vállalat hiénái és néhány perc alatt szétmárczangolják féltett holmidat. Szétvetik, lökik, tolják, vizik, horzsolják, törik, zuzzák. Nincs ellenetés, szavadra nem halgatnak, figyelmeztetéssel nem törődnek. Tesznek-vesznek mindent kényők-kedvők szerint lázas sietséggel, mert sok helyütt kell ugyanazt a félelmetes munkát végezniük. Ezeknek az embereknek már nincs érzékük a szegény gazdaszony óvatosságra intő szava, rimázkodása és könyörgése iránt. Ezek már olyanok, mint a temetés emberei, ha halottat látnak. S még azt mondják, hogy vannak, a kik minden évnyegyedben hurczolkodnak — passzióbb!... Istenem, hiszen akkor vannak olyanok is, a kik szeretik, ha leforrázzák őket, vagy hogy termésüket elveri a jég. Magyarországon sok mindennel foglalkoznak az emberek, a törvénygyártásról, repülő léghajóról nem is szólva. De hol van a bölcs államférfi, az a leleményes elme, a ki orvoslást tudna találni a hurczolkodás mizériái ellen?

— **Arczképes igazolványok.** A m. kir. államvasutak igazgatósága jelenti, hogy október elseje óta már folyamodni lehet a féláru vasúti jegyek váltására jogosító és jövő évre érvényes arczképes évi igazolványok

kiadásáért, vagy megújítása végett. A folyamodók egy koronás bélyeget ragasztanak folyamodásukra s kezelési illeték fejében egy korona készpénzt mellékelnek az arczképpel és igazolvánnyal együtt. A rendes folyamodók hivatali felsőbbbségüknel kéri az igazolványt, a jogosult nyugdíjasok azonban egyenesen a m. kir. államvasutak igazgatóságához küldik folyamodásukat.

— **Mesterséges ásványvizek.** Nemcsak az élelmiszereket, nemcsak a bort, de már az ásványvizeket is hamisítják. A mű-ásványvizeket aztán ellátják a legkeresettebb ásványvizek czimével és fölrataival és úgy bocsátják forgalomba. Idevonatkozólag most a belügyminiszter szabályrendeletet bocsátott ki, mely szerint az ilyen gyártott ásványvizeket nevéükön kell nevezni és nem szabad természetes ásványviz elnevezés alatt árusítani, hanem ráirandó, hogy „mesterséges ásványviz.” Tekintettel arra, hogy a hamisítottak a szabályrendelet ellenére is természetes ásványviz elnevezése alatt hozzák rosz pancsaikat forgalomba, a miniszter most megbizta a városi orvosi és kapitányi hivatalokat azzal, hogy rendeletének a legszigorubban szerezzenek érvényt és a mesterséges ásványvizek árusítóit hatósági uton büntessék.

— **Bicikli és fiáker.** Izgalmas jelenetek voltak a tanu tegnap délután a Kazinczi-utcán járókélok. Egy közöshadseregbeli altiszt sebes iramodással kanyarodott ki biciklijén a Régi-posta-utczából s beleütközött egy arra vágató fiákerbe. A katona hatalmas zuhanással terült el a földön, a lovak pillanatra ijedten horkantak vissza, aztán frissen elvágattak. A sétáló közönség hamar segítségére sietett a katonának, a ki szerencsére jelentéktelen bórhorzsolással menekült és gyalog folytatta az utját tovább. Ez az eset is csak újabb példálul szolgálhat azoknak a kerékpárosoknak, a kik nem akarnak tudomást venni a rendszabályokról s az utczakanyarulatoknál vakon rohannak — sokszor a veszedelembe.

— **Helynéküli cselédek.** Soha annyi cseléd nem volt a városban, mint most van s ennek nem az az oka, mintha nem akadna hely számukra, hanem az, hogy nálunk hely nélkül is megélnek a cselédek. Mindenki a könnyebb végét választja a dolognak, a cselédek sem cselekszenek másképp; gondolván magukban: minek álljanak szolgálatba, ha helynéküli is megélhetnek. Este, a mikor kezd szürkülni s a gázlángok kigyuladnak, csak úgy hemzseg az utcákon a sok helynéküli cselédleány raja. A fő-utcán is megjelennek az esti sétán s elvegyülnek az uriközönség közt, a félreeső utcákban meg majd leütik a járókélok a lábukról. A rendőrség nem fogdoshatja össze őket az utcán, mert ez még nagyobb botrányt keltene. Valamit azonban mégis lehetne s kellene tenni. Azokat a helyeket kellene fölkeresni, a hol a gazdátlan cselédnek szállást és menedéket adnak s hetekig, hónapokig elrejtve tartják a csavargókat.

— **Csaló automaták.** Az automaták ellen napról-napra több a panasz, mert ezek a jégszívü alakok, melyek a vasúti állomásokon álldogálnak, valóságos csalást visznek véghez. És úgy látszik, hogy ezután már ez lesz a rendes mesterségük. A közönség egyre foglódik, de hát az automata csak tovább folytatja apróbb visszaéléseit, mert nincs, a ki felelősségre vonja. Valóságos bűnhalmazzá növekedtek már a csalások, miket eddig elkövettek. A huszfilléreseket, a mikert czukrot, parfümöt, vagy más egyebet kellett volna egy tisztességes automatához illően kiszolgáltatniok, nem adják vissza még gorombáskodásra sem. Volt rá eset, hogy fütykössel verték el az automatát, de az se használt. Behorpadt kissé az oldala, de a pénzt egy világért sem adta volna vissza. De most már az automaták nem elégszenek meg a csalásokkal, hanem okmányhamisításra is vetemednek. Igen, ok-

mányhamisítást a biztosító-társaság javára. Az apróbb csalásokat még eltűrné a közönség, de az okmányhamisítást már nem. Ezt a büntetést követően követi el az automata, mint egy ur mesélte ma a rendőrségen.

— Hát kérem, kint az állomáson megláttam az automatát, melyre nagy betűkkel volt felírva, hogy baleset ellen csupán husz fillérért biztosít. Eszembe jutott, hogy az uton karambol is történhetik s nyomorékká roncsolódhatom, hát rászántam a husz fillért — a baleset elleni biztosításra. Bedobtam a pénzt a nyíláson, mire az automata kiadta a kötvényt. Majd a guta ütött meg, mikor láttam, hogy a kötvény már lejárt, a menyenyiben 21-éről volt keltevezve.

— Nos és? — kérdi a rendőrbiztos.

— Nos és ha engem akkor megüt a guta, az örökösöm hiába perelik a biztosítótársaságot. Nem kapnak egy fillért sem.

— De mi közünk nekünk ehhez?

— Már hogyne volna közük. Indítsák meg az automata ellen az eljárást. Csukják be, hiszen az okmányhamisítás — hivatalból üldözendő bűncselekmény.

— **Övintézkedés.** Férjaram valamelyes muriból egy kissé későn talált hazavetődni. A feleség nem épen valami gyengéden fogadta:

— Ugyan, ember, hogyan tudsz ilyen későre elmaradni?

— Csitt asszony — mondta a férj. — Nem szabad haragudni. Most meg kell becsülni minden perczet, nappalá kell tenni az éjszakát is, ki tudja, meddig élünk?! Bécs felől mindennap többször jön a vonat és Bécsben föllépett — a pestis.

x Kiváló finom apró *thea-sütemény*, egy kilogram 2 frt, egy finom *puha magyoro-torta* 50 kr., egy kilogram francia praliné (töltött csokoládé bonbon) 2 frt a *Megay* Róbert *csukrászdájában* Miskolczon.

IPAR és KÉRESKEDELEM.

∞ **Pályázatok anyagok szállítására.** A magyar kir. államvasutak gépgyára és a diósgyőri m. kir. vas- és aczélgyár igazgatósága pályázatot hirdet 40.000 m. mázsa bükkfaszén szállítására. Ajánlatok f. hó 3-án déli 12 óráig nyújthatók be az igazgatóságnál. (Budapest, kőbányai-ut.) — A miskolczi üzletvezetőség pályázatot hirdet különféle deszka, puhafa, tölgyfa, lécz, padló, szálfa, zszindely szállítására. Ajánlatok f. hó 9-én déli 12 óráig nyújthatók be az üzletvezetőségénél (Miskolcz, Szemere-utca.) — A m. kir. államvasutak bpest-balparti üzletvezetősége pályázatot hirdet különféle faanyagok, továbbá homok, mész, fedőpala, téglá, gránit, agyag, kavics, terméskő, vesszőseprő, czírókseprő, gipsz, nád stb., szállítására. Ajánlatok f. hó 16-áig nyújthatók be az üzletvezetőségénél. (Budapest, Teréz-körut 62.)

∞ **Marhabőrök bélyegzése.** A miskolczi kereskedelmi és iparkamara figyelmezteti az állattenyésztő közönséget, hogy az állatoknak tüzes vassal való bélyegzését vagy teljesen mellőzzék, vagy pedig az állat szarván, esetleg az állkapcsán alkalmazzák, mivel a törzsön való bélyegzés a bőrértékét csökkenti s így a kereskedelmi forgalomban a magyar bőrökért a megillető árak el nem érhetők, miáltal a gazdaközönség magának kárt okoz.

KÖZGAZDASÁG.

— **Borsodvármegye állategészségügye** a múlt héten: *Veszétség*: Eger-Farmos 2 udv., Heő-Csaba 1 u., Mály 1 udv., összesen 3 község 4 udv. *Ragadás seáj- és körömfújás*: Mályi 1 udv. *Sertésorbáncz*: Ároktó 1 udvar,

összesen 1 község 1 u. *Sertésvész*: Alsó-Zsolca 1 u., Bábony 1 u., Damok 6 udv., Diósgyőr Vasgyár 1 u., Edelény 4 u., Heő-Papi 4 u., Heő-Szalonta 1 u., Miskolcz 1 u., Nekézseny 6 u., Sajó-Szt-Péter 1 u., Sajó-Várkony 7 u., Sály 4 u., Szederkény 1 pusztá, Szirma 21 u., Vatta 8 udvar, összesen 15 község.

Milyen gyümölcsfajokat tenyészünk?

A gyümölcsfajok megválasztásának kérdése igen fontos annak, a ki jövedelem szempontjából üzi a gyümölcs-tenyésztést. Erre nézve akarok most néhány jó tanácsot adni e lap gyümölcs-tenyésztéssel foglalkozó olvasóinak.

Mindenek előtt azt tanácsolom, hogy barangolja be saját vidékén a gyümölcsös kerteket s nézzen szét, hogy hol talál erőteljes fajú, termékeny, szép, legalább is közep-nagyságú és izletes gyümölcsöket termő fákat s ragaszkodjék az ilyenek szaporításához. Mert így legkönnyebben jut jövedelmező fajok birtokába.

A kik gyümölcsfaiskolából szerzik be az oltványokat, azoknak ajánljuk a Petrovay György nagy-kürüi faiskoláját Jásznagykun-Szolnokmegyében és az Ungváry Lászlót Czepléden. Mindkét faiskola teljesen biteles fajokat ad ki és nem üz szédelgést a fajok összezavarásával, felcserélésével. Erről a két helyről azt a fajt kapjuk, a mit kérünk, kár, hogy a Petrovay faiskolája inkább a magas 2 méteres deréku fák nevelésére fordít nagyobb gondot, pedig ezekről a gyümölcsöt vagy a hernyófészket leszedni való-ságos istenkisértés. Azonban Petrovaynál is láthatók félmagas deréku fák s a ki innen vásárol, jól teszi, ha ilyenekhez ragaszkodik. Mert a magas derék igen szép ugyan, de mikor a gyümölcszedésre kerül a dolog, akkor látja át a tenyésztő, hogy milyen balgaság volt ezeket ültetni.

A téli körtékől ajánljuk a következő fajokat: *Téli esperes*. A kinek egyetlen téli körté-fának való helye van, ezt ültesse. Nagy-gyümölcs s daczára, hogy április végéig el-tart, teljesen olvadó husu, rendkívül finom izü, fája is erőteljes és bőtermő.

Hardenpont vajonca. Nálunk is elterjedett, edzett faju, termékeny, finom, kora téli körté, melyet soha sem lehet eléggé elszaporítani.

Keveron bergamottja. Nagy és izletes, késő téli körté, edzett és termékeny fával. Eredetét eddig nem tudták kinyomozni, de ez nem tesz semmit, azért csak tenyészteni kell. Utóvégre is a gyümölcsöt nem a neve kedvéért tenyészszük.

Tournay-i téli körté. Erőteljes, szép gulafát nevel még metszés nélkül is s hozzá rendkívül termékeny, késő téli faj.

Nemes Colmár. Fája nem nő nagyra, nem erős növéssü, de igen termékeny és finom izüek a gyümölcsei. Inkább házi kertbe való faj, mert a megrakott ágakat a gyümölcs a földig lehuzza. Késő téli.

Maas Alexandrina. A nemes Colmár leánya, annak a magváról nevelték s azzal tulajdon-ságaira egyezik. Szintén késő téli.

Liegel téli vajonca. Régen ismert kitünő késő téli körtéfaj.

Guiste Mária. Az Ármin-körté magváról kelt késő téli körtéfaj, tetemes nagyságu, szép gyümölcsökkel és termékeny fával.

Egri körté. Ez a zöld színü, termékeny körtéfaj nálunk is eléggé el van terjedve és méltó megbecsülésben részesül. Késő téli.

A ki ezeken kívül más téli körtéfajokat is óhajt, annak még ajánlhatjuk a következőket: *Boisbunel kobakja*. (Igen termékeny és finom körté!) *Esperen bergamottja* *Sényi téli vajonca*, *Josefina*, *Motte vadonca*, *Tavaszi Fortunata* vagy *Boisselet Fortunataja*. Ez az utóbbi faj is igen edzett fajú és termékeny.

Angersi Dávid. Rendkívül becses téli körtéfaj, melynek nem volna szabad hiányozni egyetlen gyümölcsösből sem. Kár, hogy egyik faiskola sem tenyészti, de oltógalyban talán megtalálható Ungvárynál. Néhai Benesik György szarvas-gedei jeles gyümölcsészünk

(Nógrádm.) az összes téli fajok között ezt becsülte legtöbbré. Ha Ungvárynál sem található, akkor meg lehet hozatni Leroy-tól Franciaországból.

Őszi körtéfajok.

Zefrin Gregoire. Utolérhetlen finomságu gyümölcs s hozzá a megtestesült termékeny ség. A fája nem nő nagyra, mint általában a a nagyon termékeny fajoknak.

Napoleon vajonca. Sokan az összes körték közül ezt tartják a legnemesebbnek. Elég termékeny és erős fajú faj.

Bosk kobakja. Nemes ízében semmit sem enged a két előbbinek. Szép, sárga színü, aranyrozsdás körté, mely olyan erősen áll a fáján, hogy még a legerősebb szél sem tudja levérni róla, jóllehet, a körté tetemes nagyságu. Az összes körték között ez a három a legfinomabb s velük még csak a *Szép Julia* versenyez, de ezt a fajt egyik faiskola sem tenyészti.

(Folyt. köv.)

CSARNOK.

Megzavart nászjé.

Csendes ünnepélyességgel ment végbe a házasságkötés. A férj néhány jó barátja volt csak ott a két tanun kívül.

Az esküvő után egyik vendéglő szeparé-jában vidám ebédre gyült össze a kis társaság, a hol hangosan éltették a szép meny-asszonyt és a vőlegényt. Belenyult az ebéd a késő estébe.

De végre hazavihette a boldog férj új lakásába az asszonykát.

Sötét volt az éj. Éles szél sivitott végig az utcákon. Behallatszott a csendes hálószobába az utcai gázlámpaüveg csörrenése.

A fiatal asszonyka pirulva simult férjéhez.

— Hallod a szél zugását?

— Csak a szived dobbanását hallgatom.

Megremegett a fiatal asszony, mintha a hideg szél érintette volna.

Még szorosabban fonódtak a férfi karjai a remegő asszony köré és a házaspár ajkai a legédesebb csókban forrtak össze.

— Mintha valaki az ablakot megzörgette volna — szólt ijedten az asszonyka. És a hálószoba egyik ablakán újra kopogás hallatszott. Dühösen ugrott az ablakhoz a férj, kirántá a zsalukat, de a sötét éj néma volt, csak a szél sivitott, mely hirtelen eloltá a hálószoba pislogó gyertyáját.

— A szél! szólt a férj és újra betette az ablakokat.

Néhány percz múlva azonban újra megzörgettek az ablakot: erősebben, mint előbb.

— Borzasztó! mormogta a fiatal férj és a sötétben tapogatódzva ment az ablakhoz — kinézett az utcára és nem látott semmit, csak az átelleni gázlámpa imbolygó árnyékát.

Visszament a feleségéhez, ki nem tudta megérteni, mért hogy ilyenkor is háborgatják őket a rozlelkü emberek?

De alig mult el öt percz, iszonyu erővel zörgettek meg az ablakot.

— Ki az? ordított a férj és revolverét kezébe véve, ismét felszakította az ablakot.

— A nagyságos ur küldte ezt a tortát, csokolom a kezét, azt üzente, hogy fogyasztak el egészségben és jó mulatást . . .

Kénytelen-kelletlen kaczagásba tört ki a fiatal férj és vele együtt kaczagott az asszonyka, mikor az emeletes eiffel-torta leg-

tetejében egy lábón álló madarra néztek, a mint sárgás csőrében egy cukorbabát tartott.

Még a nadrágja zsebébe akart nyulni a férj, hogy néhány hatost adjon a bamba inasnak.

— Jöjjön holnap! kiáltott ki az ablakon és hirtelen becsukta a zsalukat. . .

Színház, irodalom, művészet.

* * *Színház*. Szombaton másodsor adatott Bisson „Hipnotizált anyósa.“ A közönség ez estén is jól mulatott e vigjátékon, melyet nem annyira a „játék“ a, mint inkább a „szó-játéka“ tesz viggá. Egyébként az est hősnője a vendég hegedűművész, *Békei Józsa* k. a. volt, kinek distingváltan finom hegedűjátéka méltán megérdemelte azt a tapsvihart, mely valamennyi játékszámait követte.

Vasárnap „*Thalmi hercegnő*“ Konti szép zenéjü operettje került színre telt ház előtt, összevágó szép előadásban.

* * *Kilométer táblázat*. Egy olyan lézagpótló könyv hagyta el a napokban a sajtót, mely nélkülözhetetlen a bíróságok, anyakönyvvezetők, jegyzők, pénzügyőrök, csendőrség stbieknél, sőt felette ajánlatos magánosak részére is: „*Borsodvármegye községeinek egymástóli távolságát feltüntető kilométer táblázat*.“ Szerkesztette: *Horváth Béla* kir. mérnök. A 460 oldalas könyv betűrendben tünteti fel egész Borsodmegye községeinek (a pusztákat és tanyákat sem véve ki) egymástóli távolságát és beosztása olyan egyszerű, hogy a legkisebb nehézség nélkül, az első tekintetre, bárki is megtalálhatja benne a keresett távolságot. A könyv megrendelhető kiadóhivatalunknál. (*Wagner és Szelényi nyomda*) Ára 2 frt.

KÜLÖNFÉLÉK.

+ *Bánatpénzek*. Angliában a ritkaságok közé tartozik, hogy a polgárok hamis bevallás vagy csempészet által akarnák meggárosítani az államot. Jellemző adatot szolgáltat erre az angol pénzügyi kimutatás azon tétele, mely évenként 25—30.000 frtot mutat ki befolyt „bánatpénzek“ címén. Hogy honnan származnak ezen bánatpénzek, azt a hivatalnokok nem tudják megmondani, miután a kíséző leveleken névalírás nem fordul elő. Az ösmeretlenség homályába burkolódzó pénzküldő egyszerűen megírja, hogy lelkiismerete nem hagyja nyugodni a miatt, hogy egy izben például a fogyasztási, vagy cselédtartási vagy kutyaadó fufangosan elkerülte s most itt küldi a megfelelő összeget kamataival együtt. Akárhány ilyen levél kuszált irásán meglátszik a nagy lelki küzdelem, melylyel irták, sőt vannak olyanok is, melyek a haldokló bűnbánatáról tesznek megindító tanúságot. Nem hiányznak azonban a kedélyes, naiv és mulattató kijelentések sem, melyekből kitetszik, hogy a levél írója életének valamelyes örvendetes fordulópontja előtt áll. Legmulatságosabbak azonban a „visszakérő levelek. Megtörténik ugyanis, hogy egyik vagy másik bűnbánó megbánja elhamarkodott bűnbánatát, többnyire azért, mert a várt haláleset vagy az örvendetes családi esemény nem következett be. Ez esetben az odafizetett pénzt visszakeretné kapni és folyamodást intézett a hivatalhoz a „tévedésből“ küldött pénz megtérítése iránt. Ez esetben azonban kénytelen az illető inkognitóját letenni, a midőn a hivatal rövid uton megtéríti neki a megbánt „bánatpénzt.“

+ *A praktikus angolok*. Mig más országokban a főnemesség, nemesség és az az

osztály, mely a nemességet utánozza, még ma is idegenkedik attól a gondolattól, hogy iparral vagy kereskedéssel foglalkozzék, a gyakorlatias angol arisztokrácia a gazdálkodás és a sport miveltése mellett az ipart és kereskedelmet is teljes hivatottsággal műveli. A büszke Angliában grófok, herczegek, sőt a királyi ház tagjai sem tartják méltóságukon alóli dolognak, hogy ipari vállalatokat saját nevök alatt létesítsenek és azok felvirágzásán tényleg közreműködjenek. Sőt van akárhány előkelő és gazdag arisztokrata hölgy, kik fényes divatáru üzletek élén állnak és nemesítőleg közreműködnek a női divat fejlesztésén. Az előkelő utczák divatcégtábláin egymás mellett látjuk a legregibb tiszteletreméltó neveket, hogy a sok közül néhányat említsünk, Cady Mackenziének divatáru-üzlete van a Sloonstreeten, lady Trafford egy kalapüzlet élén áll, Tingall grófné pedig társnője egy nagy divatáru-üzletnek. Ha bemegyünk egy ilyen üzletbe, az arisztokrata czég ezen tulajdonosa személyesen fogad bennünket tisztelettel parancsoló nyájassággal.

Felhívás.

A védtörvény utasítás 23-ik szakasza alapján felhivatnak úgy a helybeli, mint az idegen illetőségű s a jövő évben sorozás alá jövő 1878. és 1876. években született Miskolczi városi lakos hadkötelesek, hogy összeírás végett igazolási okmány, illetőségi bizonyítvány, munka vagy cselédkönyveikkel és keresztleveleikkel f. évi november hó végéig a városi katonatüsztyában mulhatlanul jelentkezzenek, mert azok, kik a jelentkezést igazolatlanul elmulasztják, 5 forinttól 100 forintig terjedő pénzbírsággal, vagy 10 napig terjedő elzárással lesznek büntetve.

Azon Miskolczi városi illetőségű hadköteleseket, kik személyesen nem jelentkezhetnek, szüleik vagy hozzátartozóik kötelesek bejelenteni.

Miskolczi, 1898. október 15-én.

Lukács, városi rendőrkapitány.

Szerkesztői üzenetek.

— A szerkesztőség névtelen levelekre nem válaszol és kéziratokat vissza nem ad. —

— *Németh Lajos* urnak Miskolczi. Beküldött cikkét nem közölhetjük. Azt mellékletével együtt bármikor visszaszolgáltatjuk.

„*Cecília nővér.*” Csak átdolgozással és cím-változtatással adhatjuk.

„*Az ibolyához.*” Alkalomadtán felhasználjuk.

„*B-r L-s.*” Szíves türelmét kérjük. Mihelyt időnk engedi, részletesen válaszolunk az átolvasása után.

„*Kisérlet.*” Igenis, Novák Sándor lapunknak rendszeres dolgozó társa. Versek és tárczákat szokott írni. Egyébként kolozsvári egyetemi hallgató.

„*Helybeli.*” Mint a rovat élén láthatja, névtelen levelekre nem válaszolunk. Különben is azt a kérdést legjobban személyesen elintéznék.

12504. sz.
tkv. 98.

Árverési hirdetményi kivonat.

A miskolczi kir. törvényszék mint telekvi hatóság közhirre teszi, hogy a **Miskolczi Takarékegyesület** végrehajthatónak **Fekete Szabó János** végrehajtást szenvedett elleni 875 frt követelési járuléka iránti ügyében a miskolczi kir. törvényszék területén levő, a miskolczi 1286. számú 1) tjkvben + 1. rsz. a. ingatlanra 975 frt; 2) ugyanazon tjkvben + 3. rsz. a. ingatlanra 373 frt; 3) ugyanazon tjkvben + 4 rsz. alatti ingatlanra 35 frtban az árverést ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte s hogy a fent megjelölt ingatlan az **1899. évi február hó 11-ik napján d. e. 9 órakor** ezen kir. tvszék árverelő helyiségében megtartandó árverésen a kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át a kiküldött kezéhez letenni.

Miskolczi, 1898. évi okt. 18-án.

A kir. tvszék mint tkvi hatóság.

Sebe Alajos, kir. tvszéki bíró.

A BORSOD-MISKOLCZI HITELBANK

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG MISKOLCZON

elfogad **PÉNZBETÉTEKET**

takarékpénztári könyvecskékre

4 $\frac{1}{2}$ %-os kamatoztatással évi bentartás,

4%-os kamatoztatással rövidebb időre.

Pénztári jegyekre

3 $\frac{6}{10}$ %-os kamatoztatással.

Valamennyi betétek után a törvényes 10%-os tőkeamatadót a bank fizeti.

Kölcsönöket

váltókra, betáblázásra, értékpapírokra az időszerinti kamatlábviszonyokhoz képest legolcsóbb kamatok mellett adunk.

Az igazgatóság.

Teljesen ártalmatlan.

Antiseptikus és hygienikus

HÖLGY-ÓVSZER.

Teljes biztos hatással, használatban kiméletes és nem kellene többé semminemű gyöngédtelel és ártalmas gummi- vagy spongya cikkek. **1 doboz (12 db) 1 frt 50 kr., pontos használati utasítással 1 frt 75 kr. előleges beküldése után bérmentve.**

Kapható a feltalálónál

LÁSZLÓ JÓZSEF gyógyszerésznél Maros-Ujvár. (Erdély.)

Budapesti főraktár:

Török József gyógyszerész, Király-utca.

Kerpel, Fehér gyógyszertár Lipót-körút 28. sz.

Bárhová diskrét szétküldés. (Telefon 3617.)

Miskolczi raktár:

Baruh Gyula, oroszlan gyógyszertárban.

Czélszerű és kiméletes.

Menyasszonyi kelengyék 100—1000 frtig.

CSODA-ÜZLET.

Úgy nevezik, a kik eddig meglátogatták **amerikai áruházamat**, mert meggyőződtek a **hallatlan olcsó** árról, melylyel előnyös üzleti összeköttetésem következtében bírok és ennek folytán bármely nagyvárosi czéggel versenyezhetek.

Olcsó áron csakis üzletemben lehet vásárolni.

Raktáron levő és alant felsorolt cikkeimet van szerencsém a n. é. közönség figyelmébe ajánlani; nevezetesen: **vászon ruhakelmék, asztal- és futó-szőnyegek, női, férfi, valamint gyermek-fehérenemű raktáromat, nap- és esernyőket, kész leány- és fiúöltönyöket, kész nőiblousokat, nőiszabó kellékeket és minden a divatáru szakmába vágó cikkeket.**

A n. é. közönség eddigi b. pártfogását megköszönve, azt továbbra is kérve, magamat jóindulatába ajánlva, kiváló tisztelettel:

Braunfeld Zsigmond.

Elvem: szolid és udvarias kiszolgálás által jövőm biztosítása.

Hallatlan olcsóság!

Hallatlan olcsóság!

Irat másolásokat

szép irással bíró hölgy elfogad.

Czim a kiadóhivatalban.

SCHWEITZER TESTVÉREK

központi raktár és iroda

MISKOLCZON.

FIÓKÜZLETEK:

* DEBRECZENBEN * és * EPERJESÉN. *

AJÁNLUNK:

Minden rendszerű varrógépeket himző készülékkel családi használatra, női és férfi szabóknak, cipészek-, csizmadiák- és kalaposoknak stb. stb.

Eredeti amerikai Wheeler Wilson D. 12. számú

a legtokéletesebb varrógép bormunkákhoz, a legjobb és legtokéletesebb szerkezetű

SINGER

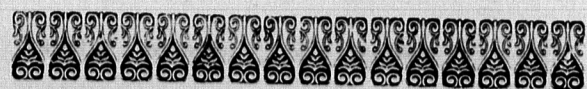
karikahajós-, körhajós-, Howe- és
Cylinder-rendszerű

varrógépeket,

kényelmes részletfizetésre is a legalsó

gyári árakban.

Nagy mechanikai varrógépjavító-műhely.

ben, Borsodmegye.

Értekezhetni Bródy Miksánál Tisza-Keszi-

Átadó!

Szabad kézből!

Tisza-Keszi nagyközségben egy 26 év óta fenn-
álló jóforgalmú rőtös- és vegyes-üzlet,
dohánytözsdével egybekötve, más vállalat miatt

KOHN LAJOS VASKERESKEDÉSE

„Vulkán takaréktűzhely“ és lakatosárú gyára Miskolcz.

ÜZLET és IRODA:

SZÉCHENYI-UTCZA 138,

TELEFON.

GYÁR és RAKTÁR:

VARGASZÖG 11—12.

TELEFON.

Ajánlja első minőségű anyagból készült

takaréktűzhelyeit,

különösen pedig az osztrák-magyar monarchiában szabadalmazott
s igen czélszerűeknek bizonyult s közkedveltségnek örvendő

Vulkán takaréktűzhelyeit.

Elvállal továbbá rajz vagy előírás szerinti kivitelben kapu-
kat, rácsokat, kerítéseket s minden e szakmába vágó munkákat.

Megrendelések pontosan és olcsón eszközöltetnek.

Eladó házhely.

Győri-kapu 32. szám alatt,
a Fő-uton egy

500 □ öles házhely

1600 frtéért

eladó!

Ertekezhetni lehet ugyanott, **Krempaszky György** tajtékpipa-üzletében.

Amerikai zsebórák.

Jótállás, hogy a nickel színét nem változtatja, erősebb pontosabb és jobb, mint a legdrágábbaké.

Ára darabonként 3 frt.

Jótállás mellett, míg a készlet tart. — Hozzá ezüstös óralánc 60 krajczár.

Önberetváló készülék.

Fox valódi solingeni gyártmány, sok kiállításon kitüntetve, gyakorlás nem kell. Megvágás kizárva. Tiszta és kényelmes munka. Bőrbetegségtől ment. Tartós és pénzmeztakarító.

Darabja 3 forint.

A penge *** esillagos aczéból és a többi részei alpacéból vannak.

Egy külön penge hozzá 1 forint.

Megrendelhető:

POLLÁK SÁNDOR főbizományosnál BUDAPEST, V. ker., Kálmán-utca 17.

Gyűjtőknek 5 drb után egy ingyen küldetik.

MIHALOVITS-féle

Harmat-Crème

Arczszépítő kenőcs.

A Harmat-Crème a legjobb arczszépítő s kézbőr-ápoló kenőcs, mely üdév, puhává, fehérré teszi az arcz bőrét.

A Harmat-Crème sem ólmot, sem higanyt nem tartalmaz s teljesen ártalmatlan hatású.

A Harmat-Crème nappal is használható, miután nem zsiroz s a poudert jól állja.

A Harmat-Crème nem teszi fényessé az arczot s fehérríti a bőrt.

A Harmat-Crème kiváló jó hatású mindennemű bőrbajoknál; pattanások s mites-erek (bőr-alkák) elmulasztására, napégette s szélkifujta arcznál, s kéznél.

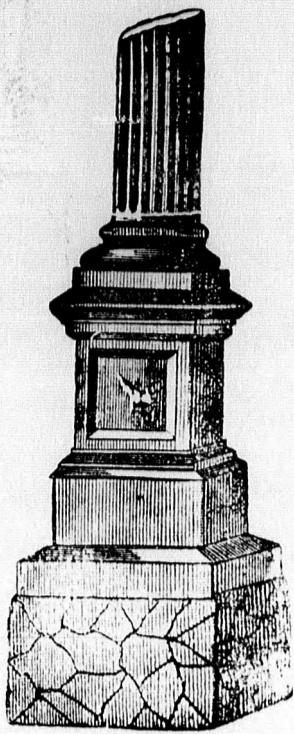
A Harmat-Crème teljesen zsirtalan, habszerű, jó illatú arczkenőcs egy tégelyének ára egy korona.

A Harmat Szappan, mely a Crème hatását fokozza, darabonként 35 kr.

Főraktár a készítő MIHALOVITS I. SZELENYI szerésznél Debreczenben.

Miskolczon kapható:

BARUCH GYULA úr gyógyszer-tárában.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. figyelmét a **Vay-ut 7. szám alatt**, a volt Moskovics-gépgyárral szemben, ezelőtt két évvel nyitott és jelenleg **ujjonnan berendezett**

sirkőüzletemre

felhívni, a melyet több külföldi gyárossal történt szerződésem folytán sikerült első rangúvá emelnem.

Külföldi köveim a következők: **Fekete és szürke gránit, sléziai fehér, fekete és szürke márvány, norvégiai kék Labrador, svéd fekete 1-ső, 2-od és 3-ad osztályú kövek stb. stb.**

Az igen tisztelt építész és építető urak figyelmébe pedig különösen bátorodom ajánlani **kölépcsőimet**, a melyek gránitból, hosszában recézve, **folyóméterenként 6 frtéért kaphatók.**

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, vagyok

kiváló tisztelettel:

Simon Frigyes.

Legnagyobb nyeremény

legszerencsésebb esetben

1.000,000 korona.

Az összes 50,000 nyeremény JEGYZÉKE.

legnagyobb nyeremény, legszerencsésebb esetben

1.000,000 korona

A nyeremények részletes beosztása a következő:

Készpénzben fizetendő	Jutalom	Korona
1	1 jutalom	600000
1	1 nyer. á	400000
1	" "	200000
2	" "	100000
1	" "	90000
1	" "	80000
1	" "	70000
2	" "	60000
1	" "	40000
5	" "	30000
1	" "	25000
2	" "	20000
3	" "	15000
31	" "	10000
67	" "	5000
3	" "	3000
432	" "	2000
203	" "	1000
1238	" "	500
90	" "	300
31700	" "	200

15650 à 170, 130, 100, 80, 40

50,000 nyer. és jut. összegben **13.160,000**

melyek hat húzásban sorsoltatnak ki.

A harmadik nagy magy. kir. osztálysorsjáték nemsokára ismét kezdődik és

100,000 sorsjegyre **ujból** **50,000** nyeremény

jut, vagyis az oldalt levő nyereményjegyzék szerint az összes sorsjegyeknek fele nyerni fog.

A nyerési esélyek tehát, mint már általánosan ismeretes, óriásiak.

Összesen tizenhárom millió 160.000 koronát sorsolnak ki biztosan. A legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben

egy millió korona

Szives mielőbbi megrendeléseknél eredeti sorsjegyeket a tervszerű eredeti árban és pedig:

egy egész 1-ső oszt. eredeti sorsjegyet **6.— frt**

" fél " " " " **3.— "**

" negyed " " " " **1.50 "**

" nyolczad " " " " **—0.75 "**

küldünk szét utánvétellel, vagy a pénz előleges be-
küldése ellenében.

A húzások után megküldjük tisztelt vevőinknek a hivatalos húzási jegyzéket, hivatalos tervezetek pedig díjtalanul állanak rendelkezésre. A húzások a magy. kir. kormány ellenőrzése mellett nyilvánosan történnek és azoknál mindenki megjelenhetik.

Kérjük a rendelvényeket mielőbb, legkésőbb azonban

f. évi november hó 17-ig

hozzánk beküldeni.

Török A. és Tsa

a m. k. szab. osztálysorsjáték

főelárusító

Budapest V., Váci-körut 4 a.